

Kazalo

I. Uvod.....	2
II. Pregled teoretski okvir.....	3
III. Opis demografskih podatkov za analizo.....	6
IV. Analiza, predstavitev rezultatov.....	12
V. Zaključek.....	25
VI. Viri.....	26
vii. Dodatek: računalniški izpis.....	27

1. Uvod

Kaj je sploh namen pričujoče seminarske naloge v okviru predmeta metodologija? So to analize, rezultati le-teh, uporaba metod, njihova uporabnost, njihov prikaz ali nekaj čisto drugega?

Odgovor je verjetno pritrđen na vsa zastavljena vprašanja. Z metodološko nalogo naj bi si izostril svojo družboslovno sliko, ki jo bom v prihodnosti še kako potreboval. Iz vsega teoretičnega znanja, ki sem ga zbiral zadnji dve leti, sem bil sedaj postavljen pred še večjim izzivom uporabiti teoretično znanje v praksi.

Pričujoča naloga je torej skupek družboslovnega znanja in znanja uporabe osnovnih metod za analizo. Uporabljena metodologija je statistika, ki je zelo pogosto uporabljena v družboslovju, predvsem v sociologiji. Statistika ni uporabna samo znotraj spektra družboslovja temveč je uporabna praktično na vseh področjih človeškega delovanja in nas obdaja tako rekoč na vsakem koraku. Cilj pa ostaja povsod enak, saj je metoda ista. Povsod raziskujemo in analiziramo zbrane podatke in si s tem oblikujemo jasnejšo sliko o še tako kompleksnih pojavih. Z analizo sem se osredotočil predvsem na statistični paket SPSS, ki je daleč najbolje uporabljeni statistični program za analizo podatkov.

In zakaj sem izbral temo *Varovanje okolja in vsakdanje življenje: obnašanje in vrednote*?

Na prvem mestu je razlog ta, da me izbrana tematika zanima iz objektivnega stališča, kot sociologa, saj se mi zdi, da je to pojem, ki ima globalne percepcije in mu dandanes ne posvečamo dovolj pozornosti, le-to pa bi se utegnilo ob večjih katastrofah z ekološkimi izvori radikalno spremeniti. Zato tudi izbrana tematika, da analiziram vidik slovenske populacije na izbrano tematiko. Hkrati pa sem tudi analiziral vpletenost države in ostalih institucij v sam problem.

2. Pregled teoretskega okvirja

Okolje v Sloveniji, ocena stanja

Slovenijo, poleg Brazilije, uvrščajo med najbogatejše države na svetu s številno biotsko raznovrstnostjo. Na našem ozemlju žive mnoge živalske in rastlinske vrste, ki jih ni moč najti nikjer drugje (endemne vrste) ali ki so drugod že izginile ali jim preti nevarnost izginotja.

Tudi sicer se Slovenija odlikuje po relativno dobro ohranjenem naravnem okolju v primerjavi z industrijsko razvitejšimi državami (kjer je degradacija okolja dosegla že kritično mejo). Temu v veliki meri botrujejo ugodni naravni pogoji, kot so podnebne (alpsko, mediteransko in kontinentalno) in geološke razmere. Slovenija ima zavarovanega skoraj 10 odstotkov celotnega ozemlja (Triglavski narodni park), predlog o zavarovanju kar tretjine ozemlja je zapisan v zakonu o naravi, sprejetem leta 2000. Velika odlika Slovenije je njena gozdnatost in vodnatost (številne reke), saj gozd pokoriva 53 odstotkov celotnega ozemlja.

Pa vendar ima Slovenija kar nekaj okoljsko kritičnih točk (tako imenovanih "hot spots"), ki v največji meri izvirajo iz preteklega nenadzorovanega socialno ekonomskega razvoja, se v večji meri pa iz sedanjega brezbržnega odnosa države do okolja. Okoljski sektor (ministrstvo!) ima še vedno podcenjeno vlogo. Medresorno usklajevanje pri pripravi, uvajanju in izvajanju zakonodaje, saj okolje (ki je izrazito kompleksno področje!) posega tako na področje kmetijstva, prometa, gospodarske dejavnosti, izobraževanja, financ, ipd., se le počasi uveljavlja. Državni proračun namenja okolju pičlih 0,6 odstotka v primerjavi z 3,5 odstotka za vojsko. Nacionalna Strategija razvoja Slovenije se okoljskih vprašanj in problemov komajda dotika. Glavna pomanjkljivost vseh prizadevanj na področju okolja pa je, da se okoljska zakonodaja - ki je vse več predvsem zaradi zahtev približevanja EU - le počasi ali sploh ne izvaja. Zastarela ocena stanja okolja v Sloveniji je iz leta 1996. Nacionalni program varstva okolja iz leta 1999 ostaja v največji meri le beseda na papirju.

Eden močnejših vzvodov razreševanja okoljskih problemov je fiskalna politika. Tako imenovana zelena davčna reforma v Sloveniji še nima dovolj podpore (na primer oprostitev davka za okoljsko sponzoriranje, naložbe, ipd.). Okoljski instrumenti in orodja, med katere je prišteti številne okoljske mehanizme, od ISO 14001 standarda, EMAS politike, presoje življenjskega kroga izdelka (LCA), cost/benefit analize, torej okoljskega managementa na sploh, le počasi prihajajo v življenje. Glavni okoljski principi, kot so denimo preprečevanje onesnaževanja ali onesnaževalec plača, nikakor ne najdejo pravega mesta v političnih odločitvah, v industrijski dejavnosti in, kar je najpomembnejše, pri ljudeh.

Glavna karakteristika Slovenije je njena razpršena prostorska poselitev. Kar 60 odstotkov ljudi živi v naseljih, manjših od 2.000 prebivalcev. Komunalno urejanje v takih pogojih je seveda močno oteženo. Nenadzorovane gradnje z velikimi arhitekturnimi neskladji je obilo. Čistilnih naprav za odpadne vode je komaj za vzorec, da ne omenjam niti prestolnice, ki je še nima predvsem zaradi strankarskih in strokovnih nesoglasij. V Sloveniji je nekaj tisoč črnih odlagališč odpadkov, 53 obstoječih komunalnih odlagališč je skorajda zapolnjenih, nekateri podzakonski predpisi za izvajanje Strategije ravnanja z odpadki iz leta 1996 pa je državni zbor potrdil šele lani ali letos. Ideja o gradnji sežigalnice za odpadke je seveda nesmiselna za tako majhen trg, kaže pa, da naj bi služila predvsem za najhitrejšo ureditev

problemov z odpadki. Peščica komunalnih podjetij pa dokazuje (Vrhnika, Ptuj, deloma Ljubljana), da je ločeno zbiranje odpadkov, recikliranje, kompostiranje in predvsem zmanjševanje odložene količine odpadkov povsem realno in možno, le ukrepati je treba.

Poleg odpadkov in odpadnih voda iz gospodinjstev, industrije in terciarnega sektorja, ki močno onesnažujejo tako površinske kot podtalne vode (ki so glavni vir pitne vode v Sloveniji), je ključni onesnaževalec voda še kmetijstvo. Tako kot pri poselitvi je tudi kmetijstvo prostorsko močno razdrobljeno, parcelizirano. Tu velja omeniti dva bistvena problema. Eno je seveda pretirana raba umetnih gnojil (z veliko vsebnostjo dušika, kalija in fosfatov). Odvečno gnojilo se izpira v prst, površinske in v podtalne vode. Prevelika in nepotrebna uporaba vseh vrst pesticidov (za zatiranje škodljivcev, boljšo rast, ipd.) prav tako kaj hitro najde pot v prst in vode. Drug problem je geološka struktura ozemlja, ko je podzemna voda tik pod prstjo. To velja predvsem za celotno severo-vzhodno območje Slovenije, ki je hkrati tudi največje kmetijsko območje Slovenije. Nenazadnje velja omeniti še ranljivi Kras, ki pokriva kar 42 odstotkov celotne površine Slovenije, kraška propustnost pa je seveda tudi znana. MOP (ministrstvo za okolje in prostor) ima podatek, da je približno 7.000 manjših kraških jam in skoraj vsa so zapolnjena z odpadki, od gospodinjstev do nevarnih in strupenih.

Torej, v Sloveniji imamo problem z onesnaženostjo (sledijo nitrati, pesticidi) vseh voda, tudi pitne, in le preprečevalni ukrepi bodo mogli izboljšati stanje. Med takimi ukrepi je vsekakor sprejeta prepoved uporabe atrazina v kmetijstvu in v pripravi postavitve regionalnih ekoloških otokov za zbiranje, ločevanje in odlaganje odpadkov. Vse večja uveljavitev ekološkega kmetovanja bo vsekakor tudi izboljšalo razmere. Večletni monitorij voda kaže, izvaja ga Hidrometeorološki zavod, da se ponekod kakovost voda sicer deloma izboljšuje, vendar na večini mest (opazujejo kakih 80 točk) onesnaženost sega ali celo presega kritično mejo večine opazovanih parametrov.

Glavna vira onesnaženosti zraka sta industrija (premogovniki!) z nenadzorovanim izpuščanjem emisij ter seveda promet, ki nenehno narašča. Slovenija ima kar nekaj kritičnih območij, kot je na primer Ljubljanska kotlina, Zasavje, Podravska dolina (Mežica), Šoštanj in Velenje, Celje ipd. Gre torej v prvi vrsti za večja industrijska in močno naseljena območja. Velik problem je prizemeljni ozon v poletnih mesecih, zlasti v Ljubljani, ki nastaja zaradi prometa. Medtem ko je problem onesnaževanja zraka iz industrije lažje reševati, saj gre predvsem za večje naložbe v čistilne naprave ali izboljšanja proizvodnega procesa, leta 1999 pa je videla tudi uveden davek na CO₂, pa ostaja trdo oreh zlasti promet oziroma osebna vozila (stara!). Javni promet, predvsem železnica, nima prave vloge, raba kolesa za kratke razdalje, peš poti, vožnje s polnimi vozili, ipd., pa niso ravno v navadi pri Slovencih. Izraba obnovljivih virov energije (vetra, sonca, itd.) namesto fosilnih, in učinkovita raba energije v veliki meri pripomoreta k zmanjšanju onesnaženja zraka. V kolikor bo Slovenija hotela doseči zahteve iz Kjotskega protokola, katere podpisnica je, bo morala kar najhitreje seveda poseči tudi na to področje.

Slovenija ima zaenkrat še relativno ohranjeno okolje, le razreševanje starih okoljskih grehov in preprečevanje novih je treba hitreje odpravljati. Kakorkoli že, brez naporov pa tudi ne bo šlo. Ključni so vsekakor okoljsko osveščanje in izobraževanje vseh ljudi, vključno s tistimi, ki odločajo v našem imenu. Šole vseh stopenj vsekakor igrajo pomembno vlogo. Ne velja pozabiti, da smo za okolje odgovorni vsi in da je samo od nas odvisno, v kakšnem in kako zdravem (vplivi onesnaženega okolja na

zdravje!) živimo. Seveda nisem omenil še vprašanj rabe kemikalij, genetsko spremenjene hrane, ipd..

Seveda pa je to - žal - dolgoročni proces. Dejavno spreminjane našega odnosa do okolja pomeni namreč opuščanje trdovratnih in potratnih navad in razvad ter privzemanje novih, okolju prijaznejših. To pa je že področje spreminjanja vzorcev obnašanja, vedenja, stališč, ravnanja ter razumevanja in strinjanja. Skratka, gre za povsem nov, drugačen stil (slog) življenja.

Hipoteze

□ Postavil sem osnovno hipotezo:

Varstvo okolja je v Sloveniji zanemarjeno.

□ Razčlenjujoče in specifične hipoteze

Osnovno hipotezo sem razčlenil na več delov:

- Država premalo stori za okolje
V Nacionalnem programu varstva okolja (NPVO) so zapisane konkretne naloge in ukrepi, ki pa se sploh ne izvajajo.
- Ljudje so se pripravljene odpovedati svojemu življenjskemu standardu (plačevanje višjih cene in davki) na račun varovanja okolja.
- Starostne in izobrazbene skupine se različno zavedajo okoljskih problemov in tudi različno reagirajo nanje.

3. Opis podatkov

Uporabljeni podatki

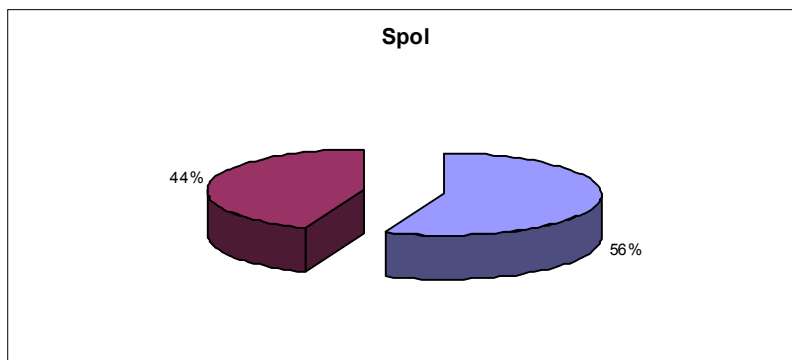
Podatki, vključeni v analizo, so bili zbrani v okviru raziskav Slovensko javno mnenje, ki je najširša longitudinalna družboslovna empirična raziskava v Sloveniji in je po zasnovi podobna General social Survey, NORC v ZDA oziroma ALLBUS ter ZUMA v Nemčiji. Od leta 1968 dalje jo sistematično izvaja Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij, ki je s tem projektom vključen v mednarodne komparativne programe kot npr. International Social Survey Program, World Value Survey in druge.

Konkretno v raziskavi obdelujem podatke iz ankete SJM 2000/2, ki je bila izvedena z metodo osebnega intervjuja leta 2000. Tip vzorčenja je sistematično slučajno vzorčenje na podlagi registra prebivalstva Republike Slovenije, kar pomeni, da je vzorec reprezentativen za populacijo polnoletnih državljanov.

□ demografski podatki

- Velikost vzorca je N=1077
- Vzorec po spolu:

Moški	44%
Ženske	56%

Spol je lepo razdeljen po populaciji. Kot opombo naj omenim vtis iz odgovora za spol. Vsi anketiranci so odgovorili na vprašanje, torej ni manjkajočih vrednosti prav tako ni fizičnih napak pri vnosu podatkov, kar je zelo vzpodbudno za zanesljivost izbrane ankete.

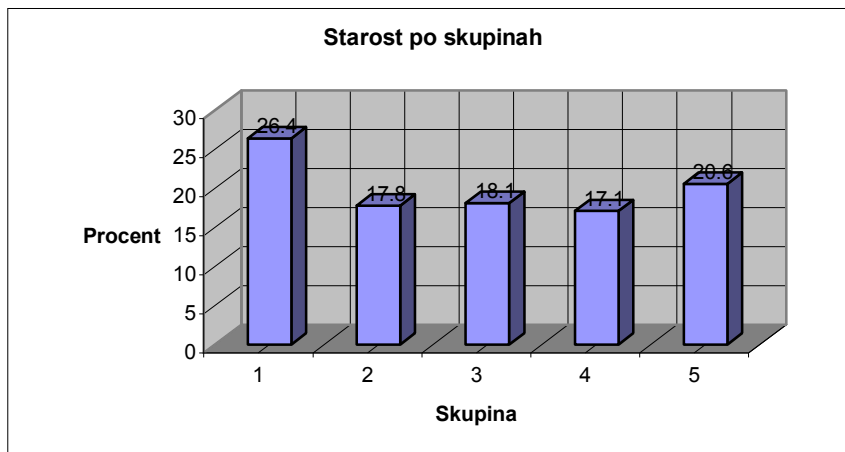
- Vzorec po starosti

Letnice rojstva sem razdelil s programom recode v pet skupin.

V prvo skupino sem uvrstil vse tiste anketirance, ki so bili starejši od 60 let, torej letnica rojstva nižja od 1942. V drugo skupino sem uvrstil starost od 60 do 50 let (letnik 42-52). V tretjo skupino sem uvrstil starost od 50 do 40 let (letniki 52-62). V

četrto skupino starost 40 do 30 let (letniki 62-72). V zadnjo peto skupino pa tiste mlajše od 30 let (letniki 1972).

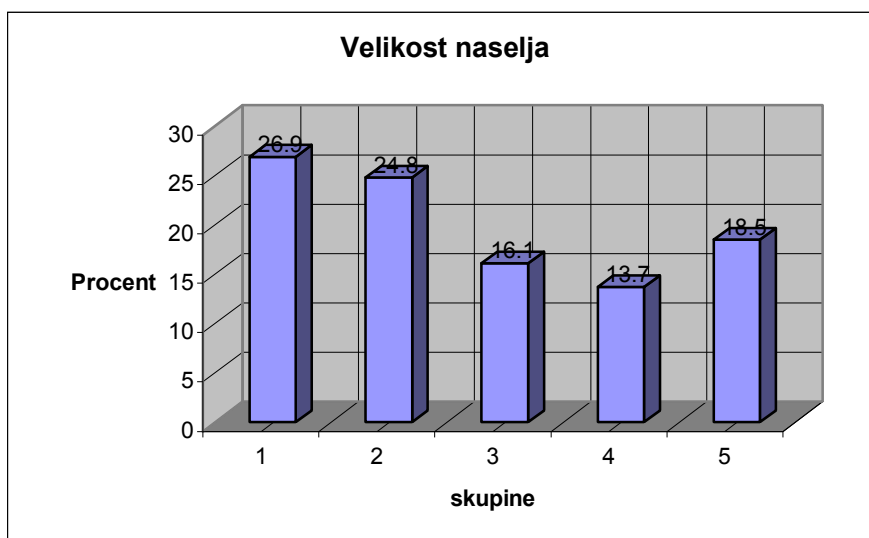
1-nad 60 let	26.4%
2-od 60 do 50 let	17.8%
3-od 50 do 40 let	18.1%
4-od 40 do 30 let	17.1%
5-manj kot 30	20.6%
Skupaj	100.0

Tudi starost anketirancev je enakomerno razdeljena po populaciji

➤ Velikost naselja v katerem anketiranci živijo

1-Nekmečko naselje pod 2000 prebivalcev	26.9%
2-Kmečko naselje pod 2000	24.8%
3-2000-10000	16.1%
4-10000-100000	13.7%
5-Maribor, Ljubljana	18.5%
Skupaj	100.0%

Velikosti naseli so enakomerno porazdeljene po populaciji

➤ Stopnja izobrazbe

Izobrazbo sem rekodiral v tri skupine:

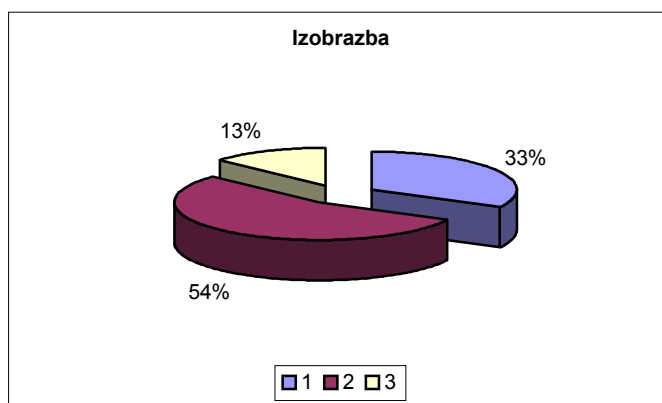
⇒ nizka: (ne)dokončana OŠ, (ne)dokončana strokovna šola, nedokončana srednja šola.

⇒ srednja: dokončana srednja šola, nedokončana višja ali visoka šola, dokončana 2 letna višja šola.

⇒ visoka: dokončana visoka šola, fakulteta ali akademija.

1-nizka izobrazba	32.9%
2-srednja izobrazba	54.0%
3-visoka izobrazba	13.1%
Skupaj	100.0%

Manjkajočih je 6 vrednosti

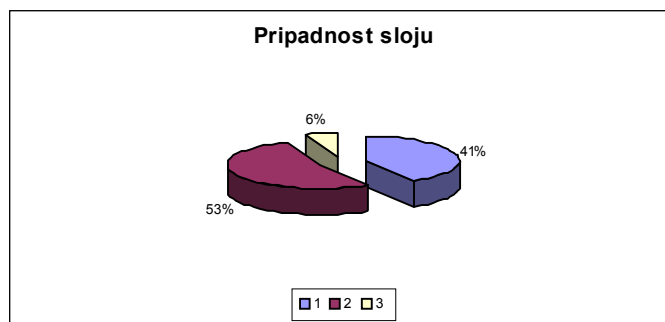
Prevladuje srednja izobrazba z 54%

➤ Pripadnost sloju

1-nižji sloj	41,4%
2-srednji sloj	52,6%
3-visoki sloj	5,9%
Skupaj	100.0%

Manjkajočih je 83! vrednosti.

S programom recode sem v nižji sloj uvrstil kmetje in nižji sloj, visokemu pa sem dodal še višji srednji sloj.

□ podatki za analizo

Iz omenjene raziskave o okolju izvedena 2000/2 sem izbral take spremenljivke, ki so se osredotočile neposredno na postavljene hipoteze.

	E4b	E4c	E5c	E8a	E8b	E8d	E16b	E16c
močno soglašam	11.4	10.5	7.7	9.4	12.6	13.1	20.7	16.9
Soglašam	34.9	33.4	31.2	31.7	54.0	33.7	48.9	40.3
niti-niti	19.1	14.7	23.1	13.5	20.9	9.4	11.3	18.2
ne soglašam	31.0	32.4	33.6	35.5	10.2	33.6	15.8	20.9
sploh ne soglašam	3.5	9.0	4.3	9.9	2.3	10.2	3.3	3.7
Manjkajoče vrednosti (številka)	38	44	83	18	39	18	58	106

E4b-Moderno življenje škodi okolju. Porazdelitev pokaže neko neodločenost v odgovorih, saj jih več kot 30% soglaša kot nesoglaša.

E4c- Ljudje so preveč zaskrbljeni zaradi škode ki jo človek naredi okolju. Porazdelitev pokaže neko neodločenost v odgovorih, saj jih več kot 30% soglaša kot nesoglaša.

E5C-Gospodarska rast povzroča škodo okolju (e5c) Porazdelitev pokaže neko neodločenost v odgovorih, saj jih več kot 30% soglaša kot nesoglaša.

E8a-Za posameznika je pretežno da bi kaj naredil za okolje. Asimetrični odgovori, čez 30% jih soglaša in nesoglaša.

E8b-Naredim, kar je dobro za okolje, četudi zato porabim več denarja. Vidno je močno soglašanje, kar 54%

E8d-Nima smisla, da skrbiš za okolje, če tega ne počno tudi drugi. Asimetrični odgovori, čez 30% jih soglaša in nesoglaša.

E16b-Revnejše države se manj trudijo z varovanje okolja kot bogatejše. Vidno je soglašanje s trditvijo (skoraj 70%).

E16c-Gospodarski napredek bo počasnejši, če ne bomo skrbeli za okolje. Vidno je soglašanje (skoraj 60%).

	E7a	E7b	E7c
zelo pripravljen	7.5	5,0	5,7
kar precej pripravljen	37.3	26,9	28,3
niti-niti	31.4	31,2	36,0
precej nepripravljen	13.8	19,6	16,6
zelo nepripravljen	10.1	17,3	13,4
Manjkajoče vrednosti (številka)	81	80	80

e7a- Pripravljenost plačevanja večjih cen za varovanje okolja. Presenetljiva pripravljenost plačevanje večjih cen za okolje (več kot 45%).

e7b-Pripravljenost plačevanja večjih davkov za varovanje okolja. Pokaže se neodločenost pri plačevanju večjih davkov (31,2%).

e7c-Odpovedati standardu za varovanje okolja. Pokaže se neodločenost pri odpovedi standarda za okolje (36%).

	E10a	E10b	E11b	E11c	E12b

izjemno nevarno	19.5	13.5	27.9	28.5	14.8
zelo nevarno	38.8	26.4	41.0	43.1	28.4
srednje nevarno	38.3	48.6	29.2	24.8	37.0
ni zelo nevarno	3.1	10.5	1.7	3.4	17.2
sploh ni nevarno	.3	1.0	.3	.2	2.6
Mankajoče vrednosti (številka)	8	13	17	18	169

E10a-Stopnja nevarnosti izpušnih plinov. Pokaže se strinjanje v nevarnosti

E10b- Stopnja nevarnosti izpušnih plinov avtomobilov za vašo družino. Avti so manj nevarni za družino kot za okolje

E11b-Stopnja nevarnosti uporabe kemičnih sredstev za okolje. Za zelo nevarno se je opredelilo skoraj 70% anketiranih.

E11c-Stopnja nevarnosti onesnaževanja voda za. Za zelo nevarno se je opredelilo več kot 70% anketiranih.

E12b-Stopnja nevarnosti spreminjanje genetske sestave pridelkov za okolje. Prevladuje srednja nevarnost s 37%, ne smemo pa zanemariti dejstva, da je kar 169 manjkajočih odgovorov, kar lahko zelo popači interpretacijsko shemo, saj so neodgovori lahko prav statistično značilni od danih odgovorov.

E13a-Trditve

Ljudje naj sami odločijo, kako bodo varovali okolje, pa čeprav lahko to pomeni, da ne bodo ravnali vedno pravilno	21.1
Vlada bi morala sprejeti zakone za varovanje okolja, pa čeprav bi to bilo v nasprotju, s drugimi odločitvami	78.9
Skupaj	100.0

Izraženo v procentih, manjkajoče vrednosti N=194

Ljudje bolj zaupajo vladi. Vidno je veliko število neodgovorov.

E14-Koliko Slovenija naredi za okolje?

več kot dovolj	.4
v glavnem dovolj	24.9
Premalo	74.7
Skupaj	100.0

Izraženo v procentih, manjkajoče vrednosti N=123

Slovenija vidno naredi premalo za okolje, kar 74,7%

E15b-Kdo si bolj prizadeva za ohranjanje okolja?

vlada, državna oblast	45.4
podjetja in industrija	17.7
Oboji enako	36.9
Skupaj	100.0

Izraženo v procentih, manjkajoče vrednosti N=403

Vlada ima vidnejšo vlogo (s 45,4%)+ 36,9% oboji. Odstopa pa skoraj 50% število neodgovor, tako, da bi lahko to vprašanje izpustili iz analize

E19a-Ali sortirate odpadke?

Vedno	19.7
Pogosto	19.3
Včasih	20.7
Nikoli	5.7
recikliranje ni na voljo	34.6
Skupaj	100.0

Izraženo v procentih

Enakomerna porazdelitev, vendar pa izstopa nedosegljivost recikliranja (35%).

E19b- Se kdaj odpoveste vožnji z avtomobilom zaradi ekoloških razlogov ?

Vedno	2.0
Pogosto	9.8
Včasih	24.7
Nikoli	41.6
nimam avta	22.0
Skupaj	100.0

Izraženo v procentih

Prevladuje odgovor nikoli. (skoraj 42%).

4. Analiza

Z analizo sem začel s programom crosstabs v statističnem paketu SPSS, kasneje pa jo nadaljeval z regresijo.

➤ Stopnja izobrazbe analizirano z izbranimi vprašanji

Izobrazbo sem rekodiral v tri skupine:

- ⇒ 1=nizka: (ne)dokončana OŠ, (ne)dokončana strokovna šola, nedokončana srednja šola;
- ⇒ 2=srednja: dokončana srednja šola, nedokončana višja ali visoka šola, dokončana 2 letna višja šola
- ⇒ 3=visoka: dokončana visoka šola, fakulteta ali akademija

	Hi kvadrat
Vprašanje e4b; Moderno življenje škodi okolju.	55,0
Vprašanje e4c; Ljudje so preveč zaskrbljeni zaradi škode, ki jo človek naredi okolju	67,6
Vprašanje e7a; Plačevanje večjih cen za varovanje okolja	83,24
Vprašanje e7b; Plačevanje večjih davkov za varovanje okolja	59,2
Vprašanje e7c; Odpovedati standardu zavoljo varovanja okolja?	47,2
Vprašanje e8c; Za posameznika je pretežno, da bi kaj naredil za okolje	120,4
Vprašanje e8d; Nima smisla, da skrbiš za okolje, če tega ne počno tudi drugi.	85,9
Vprašanje e16c; Gospodarski napredek bo počasnejši, če ne bomo skrbeli za okolje	26,6
Vprašanje e19b; Se kdaj odpoveste avtomobilu zaradi ekoloških razlogov?	163,5

Stopnja značilnosti (signifikanca) je pri vseh odgovorih 0,000, kar pomeni, da sta spremenljivki statistično značilno povezani. V primeru da bi bila signifikanca večja kot 0,05 bi lahko trdili ravno obratno.

Večji kot je hi-kvadrat bolj je izobrazba povezana z dano trditvijo (izstopajo e7a, e8c, e8d, e19b)

Dodatne analize s pomočjo tabel(crosstabs):

E4b- Ljudje z nižjo izobrazbo bolj soglašajo s trditvijo (več kot 60%), za razliko od višje izobraženih, ki nesoglašajo z več kot 50%.

E4c- Nižje izobraženi skoraj 60% soglašajo s trditvijo, medtem ko z višanjem izobrazbe soglašanje pojenja, sredna le še z 40% in nižja i. 25%.

E7a- Nižje izobraženi so zelo proti ideji plačevanje večjih cen za okolje (50%) za razliko od višje izobraženih, ki so z 65% pripravljeni plačevati večjih cen.

E7b- Pri davkih se shema malce spremeni, vendar še vseeno ostaja ista, nižje izobraženi so nepripravljeni na višje davke, srednje nekako neodločeni, višje izobraženi pa še skoraj 50% v plačevanje višjih davkov.

E7c- Vidna je večja pripravljenost odpovedi se standardu pri višje izobraženih zavoljo okolja (skoraj 50%), medtem ko je na to srednje izobraženi pripravljen skoraj 30% in nižje izobraženi malo več kot 20%

E8c- V tej trditvi pa se pokaže velik razkorak med izobraženimi. 70% nižje izobraženih, srednje izobraženi so že bolj samozavestni s 30% in višje izobraženi v 70% proti, ali popolna asimetrija nižje izobraženim.

E8d- Spet se pokažejo že zgoraj omenjene trditve. Nižje izobraženi pogledujejo po sosedih in ostalih prebivalcih (skoraj 65%), medtem ko višje izobraženi (65%) pometejo pred svojim pragom nato pa pogledajo naokrog

E16c- Pokažejo se male razlike predvsem med višjo izobrazbo in ostalima dvema. Nižje izobraženi in srednje bolj soglašajo s trditvijo

E19b- Nižje izobraženi skoraj polovica nima avtomobila medtem ko se srednje izobraženi skoraj 50% (prav tako kot višje), ne bi nikoli odpovedali avtomobilu.

Stereotip o izobrazbi se je žal v raziskavi potrdil. Nižje izobraženi posamezniki se manj zavedajo ekoloških problemov in če se dotaknem malo stereotipov, bolj gledajo čez plot kaj se zunaj dogaja, namesto, da bi najprej pometli pred svojimi vrati in šele nato gledali naokrog. Srednje izobraženi se včasih bolj pridružijo nižje včasih pa višje izobraženim, tako jih ne moremo opisati kot kompaktni razred, verjetno je to posledica drugih lastnosti, med drugimi: starost, naselje kjer stanujejo in drugo. Za razliko od višje izobraženih, ki močno stojijo za svojimi stališči in se globoko zavedajo okoljskih problemov in nevarnosti. Čeprav bi lahko v nekaterih pogledih lahko ravnali tudi drugače.

➤ Spol analiziramo z izbranimi vprašanji

	Hi kvadrat
Vprašanje E8a Za posameznika je pretežno, da bi kaj naredil za okolje.	19,3
Vprašanje e19b; Se kdaj odpoveste vožnji z avtomobilom zaradi ekoloških razlogov?	74,9

Stopnja značilnosti (signifikanca) je pri vseh odgovorih 0,000, kar pomeni, da sta spremenljivki statistično značilno povezani. V primeru da bi bila signifikanca večja kot 0,05 bi lahko trdili ravno obratno.

Večji kot je hi-kvadrat bolj je izobrazba povezana z dano trditvijo (izstopa e19b)

Dodatne analize s pomočjo tabel(crosstabs):

E8a-Vidne so manjše razlike v spolu. Ženske so manj samozavestne in so bolj prepričane, da same niso pomembne za okolje (če primerjamo odgovor močno soglašam in prav tako soglašam, medtem ko moški kažejo neko neodločenost pri danem odgovoru).

E19b-Vidno je razlika v pripravljenosti nekaj postoriti za okolje. Moški so odločno odgovorili da se nikoli (50%) ne odpovejo svojemu jeklenemu konjičku zaradi ekoloških razlogov, medtem ko so ženske bolj zavedne in se pogosteje odločajo za tovrstno akcijo. Vendar kar 31% žensk nima avtomobila.

Rezultati dobljeni z križanjem vprašanj s spolom so me dodobra presenetila in hkrati razveselila. Končno lahko odvržemo vse tiste feministične in mačistične trditve o večnih razlikah o spolih, ki so v teh vprašanjih prikazale kot čisti nesmisel, še več spol ni kategorije, ki bi lahko vplivala na različne ekološke poglede in prepričanja, razen o imetju avta in samozaupanju a to je še druga zgodba in osnova za kakšno drugo seminarsko nalogo...

➤ Starost analiziramo z izbranimi vprašanji

Starost sem kljub začetnemu rekodiranju v pet skupin razdelil v 3 skupine. V prvo skupino sem vključil osebe starejše od 60 let, v drugo stare od 60 do 30 let in tretjo skupino mlajše od 30 let.

S tem sem poskušal sicer na silo a vseeno razdeliti 3 starostno značilne skupine, obenem sem tudi predvideval, da se bodo tako pokazale razlike v starostnih skupinah.

Torej: 1 skupina starejši, poimenoval OSTARELI 2 skupina: ne starejši ne mlajši poimenoval ZRELI 3. mlajši – NEIZKUŠENI

	Hi kvadrat
Vprašanje e4b; Moderno življenje škodi okolju.	39,0
Vprašanje e4c; Ljudje so preveč zaskrbljeni zaradi škode, ki jo človek naredi okolju	50,8
Vprašanje e8c; Za posameznika je pretežko, da bi kaj naredil za okolje	64,3
Vprašanje e8d; Nima smisla, da skrbiš za okolje, če tega ne počno tudi drugi.	84,0
Vprašanje e16c; Gospodarski napredek bo počasnejši, če ne bomo skrbeli za okolje	73,4
Vprašanje e19b; Se kdaj odpoveste avtomobilu zaradi ekoloških razlogov?	273,6

Stopnja značilnosti (signifikanca) je pri vseh odgovorih 0,000, kar pomeni, da sta spremenljivki statistično značilno povezani. V primeru da bi bila signifikanca večja kot 0,05 bi lahko trdili ravno obratno.

Večji kot je hi-kvadrat bolj je izobrazba povezana z dano trditvijo (izstopa e8d, e16c, e19b).

Dodatne analize s pomočjo tabel(crosstabs):

E4b- Ostareli so precej prepričani o tem kdo je krivec za ekološke katastrofe oziroma okolju-modernost seveda (kar 60%). *Zreli* so dokaj neodločeni medtem ko *Neizkušeni* pravijo da modernost že ne more biti krivec za ekološke krize (skoraj polovica).

E4c- *Ostareli* so tudi pri tem vprašanju enotni (kar 60%), da smo ljudje krivi zaradi škode, ki je nastala v okolju. *Zreli* so dokaj neodločeni medtem ko *Neizkušeni* spet nasprotujejo ostarelim, vendar pa s to razliko, da niso več tako enotni kot so bili v prejšnjem odgovoru a še vedno jih polovica zanika dano trditev.

E8c- Pri tem vprašanju dobimo odgovor na trditev, da se starejši močneje ozirajo po sosedih in niso prepričani, da lahko sami kaj postorijo. Kar 60% jih soglaša, da so kot posamezniki nemočni pred samostojnimi dejanji za okolje. Bolj ko se starost znižuje pa se poveča samozaupanje in čedalje več posameznikov trdi da so zmožni kaj narediti za okolje. Celo več *zrelih* meni da so posamezniki pomembni (kar 50%), med tem ko so *neizkušeni* bolj prepričani v to tezo a vendar manj procentualno. (16% zelo proti dani trditvi)

E8d- Spet se pokaže trditev iz prejšnjega vprašanja. Skupina ostarelih zelo močno soglašajo (skoraj 70%), da je nesmiselno skrbeti za okolje če to ne počnejo tudi drugi). Skupina zrelih je dokaj neodločena, saj je porazdelitev zelo simetrična na oba pola. Neizkušeni pa spet potrjujejo že prej omenjeno tezo. Kar 60% jih zavrača trditev in tako pravijo, da moraš pometati prav pred svojim pragom in se ne ozirati čez svoj prag.

E16c- To vprašanje sem izbral zaradi presenetljivih odgovorov. Pričakoval bi večje strinjanje s trditvijo nezrele skupine, saj so pokazali, da se daleč bolj zavedajo ekoloških problemov.

E19b- Prav nič nepričakovano: nezreli kot so nezreli se morajo z avtom pripeljati prav povsod (živi dokaz je naša fakulteta), medtem ko so se ostareli že zdavnaj odpovedali avtomobilu.

Pri starostni analizi sem izvedel več pomembnih podatkov. Prav nič me ni presenetilo to da se mlajši bolj zavedajo ekoloških posledic in problemov, čeprav v kakšnih svojih dejanjih pokažejo prav nasprotno (recimo vožnja z avtomobili in posledica gospodarske rasti v prihodnosti in še bi se jih našlo), lahko vseeno trdimo, da so bolj zavedni, kar je lahko posledica šolanja, vrstnikov, informacij ali kaj drugega in že spet imam iztočnico za kakšno drugo raziskavo.

➤ Velikost naselja analiziramo z izbranimi vprašanji

Velikosti naselje sem združil v tri dele. Prva skupina so vasice kmečke in nekmečke, ki imajo manj prebivalcev kot 2000, v drugi skupini so vasice, kraji do 10000 prebivalcev, v tretji skupini pa večji kraji in mesta (od 10000 navzgor).

	Št.	%	Kumulativa %
1-pod 2000	556	51.7	51.7
2-2000-10000	321	29.8	81.5
3-večje mesto	200	18.5	100.0
Total	1077	100.0	

	Hi kvadrat
Vprašanje e7a; Plačevanje večjih cen za varovanje okolja	32,2
Vprašanje e7b; Plačevanje večjih davkov za varovanje okolja	36,5

Stopnja značilnosti (signifikanca) je pri vseh odgovorih 0,000, kar pomeni, da sta spremenljivki statistično značilno povezani. V primeru da bi bila signifikanca večja kot 0,05 bi lahko trdili ravno obratno.

Večji kot je hi-kvadrat bolj je izobrazba povezana z dano trditvijo.

Dodatne analize s pomočjo tabel(crosstabs):

E7a- Pokaže se manjša razlika v pripravljenosti plačevati večjih cen. Prebivalci mest so več kot 50% prepričani (medtem ko 30% neodločenih), da bi dali zeleno luč taki akciji, prav tako trdi srednja skupina, medtem ko so prebivalci vasic že manj odločeni za tovrstne podvige.

E7b- Pokaže se manjša razlika v pripravljenosti plačevati večjih davkov. Prebivalci mest so skoraj 50% prepričani (medtem ko več kot 35% neodločenih), da bi dali zeleno luč taki akciji, medtem ko so prebivalci vasic in manjših mest že manj odločeni za tovrstne podvige. (25-30%).

Naselje kot demografska spremenljivka me je dodobra presenetila. Pričakoval sem večje razlike znotraj velikosti naselij. A edina razlika se je pokazala pri plačevanju davkov in cen. Te ugotovitve so kajpak spodbudne saj to pomeni, da ekologija ne bije boj med vasmu in mesti, temveč smo vsi eno- torej res neka globalna vas. To nedvomno veliko pripomore k kohezivnosti in saniranju ekoloških nepravilnosti.

- **(Pearsonov) korelacijski koeficient:** Zavzema lahko vrednosti na intervalu od +1 do -1. Pokaže nam stopnjo povezanosti, ki pa ima različno velikost bolj, ko se približuje vrednosti 0, manj sta spremenljivki povezani in bolj ko se približuje vrednosti 1, bolj sta povezani.

$-1 \leq r \leq 0$ gre za negativno povezanost (z večanjem prve spremenljivke se manjšajo vrednosti druge)

$0 \leq r \leq 1$ tu pa gre za pozitivno povezanost (z večanjem prve spremenljivke se večajo tudi vrednosti druge spremenljivke)

Ko preverimo stopnjo značilnosti, lahko interpretiramo s pomočjo naslednje tabele:

0,0...0,3 povezanost ne obstaja

0,3 ..0,6 šibka povezanost

0,6...1,0 močna povezanost

Ničelno domnevo, da povezanost med spremenljivkami ni, smo preverjali z ustreznim t-testom.

Z analizo sem odkril nekatere zanimive rezultate (korelacijska tabela je v prilogi).

Vprašanje **e7a**-Plačevanje večjih cen za varovanje okolja in vprašanje **e7b**-Plačevanje večjih davkov za varovanje okolja močno korelirata kar z 0,703 pri signifikanci 0,000. Torej kar 70% vzorca lahko opišemo eno spremenljivko z drugo. Nadaljnjo obe korelirata s spremenljivko odpovedi standardu zavoljo okolja (**e7c**). Cene korelirajo s 0,554 in davki z 0,572 obe s signifikanco 0,000.

Vprašanje **e8a** Za posameznika je pretežko da bi kaj naredil za okolje korelira s spremenljivko **e8d** Nima smisla da skrbiš za okolje če tega ne počno tudi drugi s 0,368 in signifikanco 0,000.

Tu se pokaže nizka pripravljenost, in močno pogledovanje po sosedih, ki smo jo v prejšnjih analizah predvsem pripisali starejšim in nižje izobraženim.

Spremenljivki **e8d**- Naredim kar je dobro za okolje četudi zato porabim več denarja korelira s spremenljivko **e7c** odpovem se standardu zavoljo varovanja okolja z 0,354 in signifikanco 0,000.

Torej to pomeni, da tisti, ki so pripravljeni dati več denarja za okolje bi bili tudi pripravljeni odpovedati se svojemu standardu.

Ostale spremenljivke prav tako korelirajo med seboj vendar pa dosežejo šibke povezanost in so zaradi tega za interpretacijo neuporabne.

➤ Regresija

Regresijska analiza je statistična metoda, ki nam pomaga analizirati odnos med odvisno spremenljivko ter eno ali več neodvisnimi spremenljivkami. Raziskovalec najprej postavi teoretične predpostavke o odnosih med spremenljivkami, pravimo, da postavi regresijski model. Ta model nato raziskovalec testira na določenem vzorcu. S pomočjo regresijske analize oceni parametre regresijskega modela in statistični pomen tega modela. Poleg te, opisane vloge, pa ima regresijska analiza še napovedovalno vlogo. Ko smo namreč določen regresijski model sprejeli in ocenili njegove parametre, lahko iz vrednosti neodvisnih spremenljivk napovemo vrednost odvisne spremenljivke.

Pri samem postavljanju modela naleti raziskovalec na cel kup problemov. Smiselno mora izbrati odvisno spremenljivko in poiskati vse tiste neodvisne spremenljivke, ki nanjo pomembno vplivajo. Poleg tega mora dobro zadeti vrsto odvisnosti med temi spremenljivkami. Naloga same regresijske analize se torej omejuje predvsem na testiranje določenih predpostavk o modelu in tako šele posredno pomaga raziskovalcu pri razčiščevanju postavitve njegovega modela.

➤ Konstrukcija Likartove lestvice

Likartovo lestvico konstruiramo iz večjega števila spremenljivk, ki nam vse merijo isti koncept. Merjeni koncept želimo zaobjeti v eno samo spremenljivko, ki jo konstruiramo na naslednji način: vrednosti vseh spremenljivk, ki jih vključimo v konstrukcijo nove spremenljivke seštejemo ter dobljeno vsoto delimo s številom spremenljivk. Pri tem pa je seveda potrebno paziti, da so vse spremenljivke "obrnjene v isto smer", oz. da vrednosti posamezne spremenljivke pri vsaki spremenljivki pomenijo oz. na enak način merijo isto. Nova (konstruirana) spremenljivka je intervalnega tipa.

➤ Odvisna spremenljivka

Po tehtnem premisleku in večkratni analizi sem se odločil da bom uporabil samo tri spremenljivki za odvisni spremenljivki. Izbral sem e8a, e8b in e8d

➤ Nova odvisna spremenljivka: Odnos do okolja

Vse neodvisne spremenljivke sem seštel in delil s tri ter tako dobil novo neodvisno spremenljivko Odnos do okolja

Torej: $(e8a, e8b, e8d)/3$

Vrednost nove spremenljivke je v istem intervalu kot vrednost prejšnjih spremenljivk {0,5}.

➤ Neodvisne spremenljivke

Izbral sem si naslednje neodvisne spremenljivke, za katere sem menil, da bodo najboljše vplivale na odvisno spremenljivko.

Izobrazba- dosežena izobrazba

Star3- starost

E7a-pripravljenost plačevanja večjih cen zavoljo boljšega okolja

E7b pripravljenost plačevanja večjih davkov zavoljo boljšega okolja

E7c- odpovedati se standardu zavoljo boljšega okolja

Kljub vprašanju smeri vprašanj e7 a,b in c in problem odvisne/ neodvisne spremenljivke sem jih vseeno uvrstil v nadaljnjo analizo

Ime sprem.	vrednosti	Tip sprem.
<i>Izobrazba</i>	Stopnja izobrazbe. (1-osnovna, 2-srednja 3- višja)	Ordinalna
<i>Star3</i>	Starost. (1-visoka, 2- srednja, 3-višja)	Ordinalna
<i>E7a</i>	1-zelo pripravljen 2-kar precej pripravljen 3-niti-niti 4-precej nepripravljen 5-zelo nepripravljen	Ordinalna
<i>E7b</i>	1-zelo pripravljen 2-kar precej pripravljen 3-niti-niti 4-precej nepripravljen 5-zelo nepripravljen	Ordinalna
<i>E7c</i>	1-zelo pripravljen 2-kar precej pripravljen 3-niti-niti 4-precej nepripravljen 5-zelo nepripravljen	Ordinalna

➤ **Povezanost med spremenljivkami**

Izračunal sem korelacije med vsemi spremenljivkami, ki sem jih vključil v analizo regresije.

Korelacijska matrika nam poda povezanost med odvisno spremenljivko- odnos do okolja in izbranimi neodvisnimi spremenljivkami.

Pearsonove koeficiente korelacije med vsakima dvema spremenljivkama podajam v korelacijski tabeli.

	Odnos do okolja	Star3	Izobraz	E7a	E7b	E7c
Odnos do okolja	1.000	.303**	.273**	-.042	-.033	.717**
Star3	.303**	1.000	.193**	-.073*	-.060*	.204**
Izobra	.273**	.193**	1.000	-.248**	-.223**	.320**
E7a	-.042	-.073*	-.248**	1.000	.703**	-.148**
E7b	-.033	-.060*	-.223**	.703**	1.000	-.080*
E7c	.717**	.204**	.320**	-.148**	-.080*	1.000

** Korelacija je značilna pri stopnji značilnosti 0,01 (dvostranski test)

* Korelacija je značilna pri stopnji značilnosti 0,05 (dvostranski test)

Kjer je v tabeli ena zvezdica, pomeni, da je povezanost značilna pri stopnji 0,05, da sta spremenljivki linearno povezani. Tam, kjer pa sta dve zvezdici pa pomeni, da sta spremenljivki linearno povezani pri stopnji značilnosti 0,01.

Če je v povezanosti negativen predznak pomeni da sta spremenljivki negativno povezani.

Iz tabele lahko torej preberem, da je spremenljivka Odnos do okolja povezana z spremenljivko star3, izobra, e7d pri 0,01 stopnji značilnosti .

➤ Regresijska funkcija

Uporabil sem dve različni metodi za regresijsko funkcijo.

Prva metoda se imenuje metoda „enter“, le-ta metoda v model vključi vse spremenljivke. Druga metoda „stepwise“, pa v model postopoma vključi tiste spremenljivke, ki statistično značilno vplivajo na odvisno spremenljivko.

- Metoda enter

Metoda enter v regresijski model vključi vse izbrane spremenljivke in oceni vse regresijske koeficiente za vse neodvisne spremenljivke hkrati.

Ta metoda je začetna metoda.

Odnosna spremenljivka-Odnos do okolja
Neodvisne sp. B Beta t

Star3	0,299	.280	8.955
Izobra	0,271	.245	7.567
E7a	0,014	.002	.055
E7b	0,071	.011	.247
E7c	0,020	.030	.661
konstanta	1,682		13

Legenda: B-nestandardni koeficienti

Beta- standardizirani koeficienti

t-statistika s stopnjo značilnostjo

Spremenljivka star3, torej starost se izkaže za najboljšo spremenljivko s $t=8,9$ s signifikanco 0,000. Za uporabno spremenljivko se izkaže tudi izobrazba s $t=7,6$ in signifikanco 0,000.

Drugi podatki modela:

$$R = 0,391$$

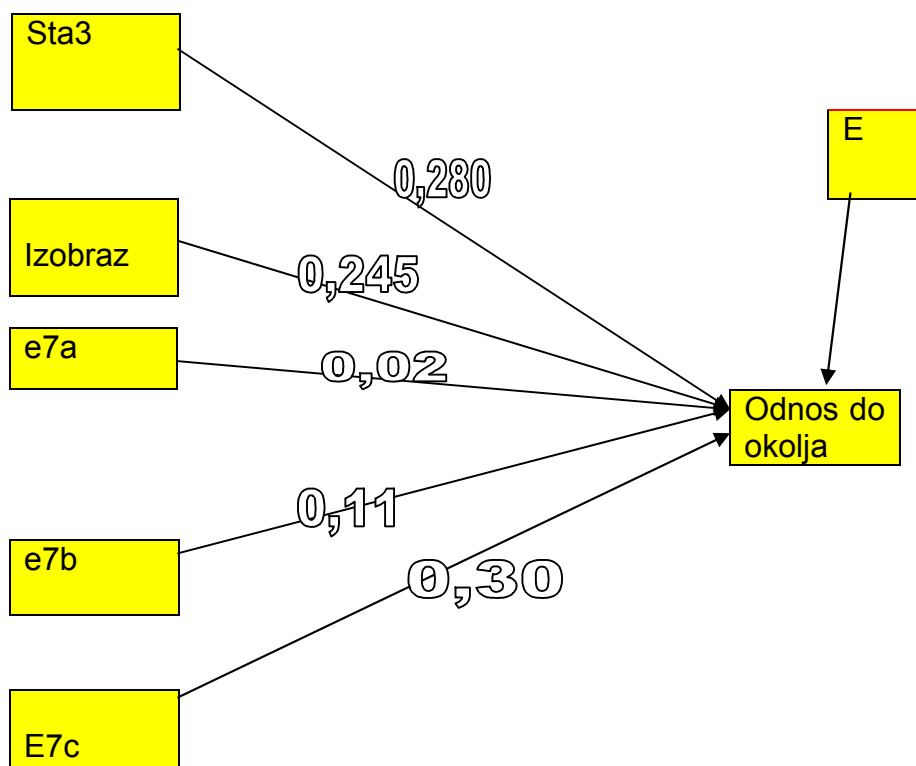
$$R^2 = 0,153$$

$$R^2_{pop} = 0,148$$

$F = 31,97$ (signifikanca=0, statistično značilnost t-statistike***. $P < 0,01$, nič ne tvegamo, statistično značilen model)

Odstotek pojasnjene variance je 15%, kar pomeni da moje neodvisne spremenljivke kar dobro pojasnjujejo odvisno spremenljivko.

-grafična predstavitev regresijskega modela.

- Metoda stepwise

V regresijski model vključuje tiste spremenljivke, za katere ugotovi, da statistično značilno vplivajo na odvisno spremenljivko.

Metoda loči dva modela. Prvi model je v mojem primeru vključena neodvisna spremenljivka **star3**, statistično značilno vpliva na odvisno spremenljivko **Odnos do okolja**.

V drugem modelu metode pa je vključena še spremenljivka **izobrazba**.

Na vsakem koraku je neodvisna spremenljivka (ima najmanjši F) vključena, če je verjetnost zadosti majhna. Velja tudi obratno, spremenljivke so izključene ali izločene, če je vrednost F prevelika.

Metoda se zaključí, ko ni več spremenljivk za izločitev ali vključitev v analizo.

Metoda je bolj uporabna za interpretacijo.

Odvisna spremenljivka Odnos do okolja
Neodvisne sp. **B** **Beta** **t**

1. Model

Star3	0,334	0,313	9,804
konstanta	2,144		29,98
2. Model			
Star3	0,299	0,279	8,939
izobrazba	0,260	0,235	7,508
konstanta	1,732		19,584

Legenda: B- nestandardni koeficienti

Beta- standardizirani koeficienti

t- statistika s stopnjo značilnostjo

1.model

$$R = 0,313$$

$$R^2 = 0,098$$

$$R^{2pop} = 0,097$$

$F = 96,121$ (signifikanca=0,000, statistično značilnost t- statistike***. $P < 0,01$, nič ne tvegamo, statistično značilen model)

1. model doda v analizo starost

2.model

$$R = 0,389$$

$$R^2 = 0,152$$

$$R^{2pop} = 0,150$$

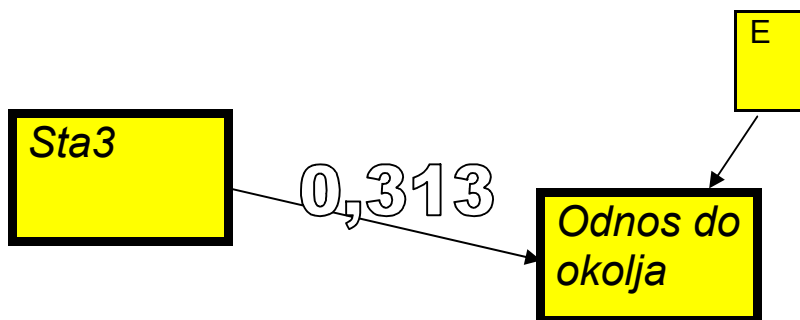
$F = 79,242$ (signifikanca=0,000, statistično značilnost t- statistike***. $P < 0,01$, nič ne tvegamo, statistično značilen model)

Metoda stepwise torej vključi v regresijski model tiste spremenljivke, za katere ugotovi, da statistično značilno vplivajo na odvisno spremenljivko.

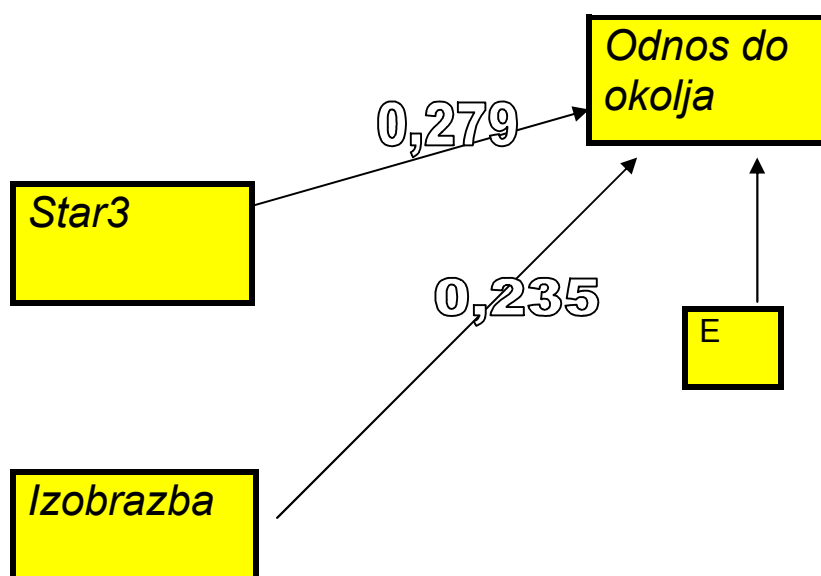
2. model doda starosti še stopnjo izobrazbe.

-grafična predstavitev modela

1. model

2.model

V regresijski analizi sem ugotovil, da na odvisno sestavljeno spremenljivko vpliva več stvari. Izbral sem odvisno spremenljivko (sestavljeno iz treh spremenljivk)

Z izbiro različnih neodvisnih spremenljivk sem skušal dokazati njihov vpliv na odvisno spremenljivko. Z analizo sem dobil naslednje rezultate.

Na samozavest in samozavedanje samega sebe in okolja najbolj vpliva starost. Starejši kot si manj se zavedaš samega sebe kot pomembnega dejavnika varovanja okolja, če pa starosti dodamo še stopnjo izobrazbe, pa vidimo, da ima manjša izobrazba podobne lastnosti kot višja starost.

Rezultat regresijske analize bi lahko nekako cinično zaključil, da so najbolj rizična skupina za okolje starejši ljudje (čez 60 let) z nižjo izobrazbo ((ne)dokončana OŠ, (ne)dokončana strokovna šola, nedokončana srednja šola).

Zaključek z ugotovitvami

V zaključku bom poskušal zajeti vse ugotovitve, ki sem jih dosegel v sklopu raziskave in obenem poizkusil odgovoriti na postavljene hipoteze na samem začetku raziskave.

Država premalo stori za okolje.

To hipotezo nisem mogel sprejeti, saj ima vlada po večini anketiranih največ možnosti za ohranjanja okolja, še več, ljudje v večini trdijo, da država veliko stori za okolje.

Ljudje so se pripravljene odpovedati svojemu življenjskemu standardu (plačevanje višje cene in davki) na račun varovanja okolja.

To hipotezo sem lahko sprejel a vendar le deloma, saj velja to le za ljudi, kot sem odkril tekom raziskave, ki imajo višjo ali sredno izobrazbo, in mlajše ljudi, ki so mlajši od 30 let.

Starostne in izobrazbene skupine se različno zavedajo okoljskih problemov in tudi različno reagirajo nanje.

Hipotezo sem lahko v celoti sprejel, vendar pa sem prišel do presenetljivega rezultata. Namreč demografski značilni, ki sta značilni za zavedanje in reagiranje in ohranjanje okolja sta starost in izobrazba. Torej starejši kot si manj se zavedaš problemov in se nisi pripravljen soočiti z njimi, ter popraviti ali izboljšati, prav tako to velja za izobrazbo, vendar pa tu velja enako za nižjo izobrazbo. Presenetljivo pa spol, velikost naselja v katerem ljudje živijo in standard niso statistično značilno.

V raziskavi sem s pomočjo analiz tako prišel do pomembnih rezultatov. Stopnja izobrazbe in starost, sta zelo močna kazalca osveščanja in zavedanja ekologije in okoljskih problemov in sta ključna pokazatelja in hkrati tudi napovedovatelja pri tovrstnih problemov.

Če misel še malo nadaljujem, lahko zaključim, da bi se v prihodnosti morali predvsem osredotočati na nižje izobražene in starejše prebivalce, saj kot sem odkril v raziskavi so prav oni rizična skupina pri tovrstni problematiki in bi bilo jih smotrno ozavesti ali jih vsaj podučiti če že ne izobraziti o tovrstnih tematikah.

Mogoče pa to ne bo le utopična misel in bo do tega odkritja prišla tudi kakšna ministrska raziskava (četudi v milejši obliki) in ustrezno ukrepala.

Seveda pa ne smemo zanemariti mlajših in bolje izobraženih ljudi s tem, da bi preveč pozornosti posvečali starejšim in manj izobraženim ljudem.

Predlagam, da se ekološko problematika bolj posveti manj osveščeni, a hkrati naj ne pozabi na že delno poučene.

Viri podatkov

- ⇒ Okolje v Sloveniji (zbornik). 1994. Tehnična založba Slovenije, Ljubljana.
- ⇒ Okolje v Sloveniji. 1996. RS, Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.
- ⇒ Nacionalni program varstva okolja (NPVO). 1999. RS, Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana.
- ⇒ Toš, Niko (ur.) (2000). Slovensko javno mnenje, SJM 2000/2. September 2000, FDV, Ljubljana.
- ⇒ M. Haralambos, M. Holborn. 1999. Sociologija: Teme in pogledi, DZS Ljubljana.
- ⇒ Internet (splošno za razširjanje znanja).
- ⇒ Skripta multivariatna analiza (prof. dr. Anuška Ferligoj).
- ⇒ Seminarske naloge pri predmetu multivariatna analiza (prof. dr. Anuška Ferligoj).
- ⇒ Ekološke konzultacijo z ekologinjo in neodvisno ekspertko na tem področju mag. Alenko Burjo.

Priloga:

Računalniški izpis

- ✓ Samo pomembnejši izpisi:

CROSSTABS

```
/TABLES=izobrazba BY e4b e4c e5c e7a e7b e7c e8a e8b e8d e10a e10b e11b  
e11c e12b e13a e14 e15b e16b e16c e19a e19b  
/FORMAT= AVALUE TABLES  
/STATISTIC=CHISQ CORR  
/CELLS= COUNT ROW COLUMN TOTAL .
```

CROSSTABS

```
/TABLES=spola BY e4b e4c e5c e7a e7b e7c e8a e8b e8d e10a e10b e11b e11c  
e12b e13a e14 e15b e16b e16c e19a e19b  
/FORMAT= AVALUE TABLES  
/STATISTIC=CHISQ CORR  
/CELLS= COUNT ROW COLUMN TOTAL .
```

CROSSTABS

```
/TABLES=starost2 BY e4b e4c e5c e7a e7b e7c e8a e8b e8d e10a e10b e11b  
e11c e12b e13a e14 e15b e16b e16c e19a e19b  
/FORMAT= AVALUE TABLES  
/STATISTIC=CHISQ CORR  
/CELLS= COUNT ROW COLUMN TOTAL .
```

CROSSTABS

```
/TABLES=sloj BY e4b e4c e5c e7a e7b e7c e8a e8b e8d e10a e10b e11b e11c  
e12b e13a e14 e15b e16b e16c e19a e19b  
/FORMAT= AVALUE TABLES  
/STATISTIC=CHISQ CORR  
/CELLS= COUNT ROW COLUMN TOTAL .
```

CROSSTABS

```
/TABLES=naselje BY e4b e4c e5c e7a e7b e7c e8a e8b e8d e10a e10b e11b e11c  
e12b e13a e14 e15b e16b e16c e19a e19b  
/FORMAT= AVALUE TABLES  
/STATISTIC=CHISQ CORR  
/CELLS= COUNT ROW COLUMN TOTAL .
```

CROSSTABS

```
/TABLES=pop BY e4b e4c e5c e7a e7b e7c e8a e8b e8d e10a e10b e11b e11c  
e12b e13a e14 e15b e16b e16c e19a e19b  
/FORMAT= AVALUE TABLES  
/STATISTIC=CHISQ CORR  
/CELLS= COUNT ROW COLUMN TOTAL .
```

CORRELATIONS

```
/VARIABLES=e3a e3b e3c e4a e4b e4c e5a e5b e5c e5d e6 e7a e7b e7c e8a e8b  
e8c e8d e8e e9a e9b e9c e9d e9e e9f e10a e10b e11a e11b e11c e12a e12b e13a  
e13b e14 e15a e15b e15c e16a e16b e16c e17 e18a e18b e18c e18d e18e e18f
```

```
e19a e19b e19c e20 e21a e21b e21c  
/PRINT=TWOTAIL NOSIG  
/MISSING=PAIRWISE .
```

```
COMPUTE likert = (e8a+e8b+e8d)/3 .  
EXECUTE .
```

CORRELATIONS

```
/VARIABLES=likert star3 izobrazba e7a e7b e8a  
/PRINT=TWOTAIL NOSIG  
/STATISTICS DESCRIPTIVES  
/MISSING=PAIRWISE .
```

REGRESSION

```
/MISSING LISTWISE  
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA  
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)  
/NOORIGIN  
/DEPENDENT likert  
/METHOD=ENTER star3 izobrazba e7c e7b e7a .
```

REGRESSION

```
/MISSING LISTWISE  
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA  
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)  
/NOORIGIN  
/DEPENDENT likert  
/METHOD=STEPWISE star3 izobrazba e7c e7b e7a .
```